

Työterveyshuoltolaki (1383/2001) velvoittaa työnantajan järjestämään henkilöstölleen terveystalvuuja työstä johtuvien terveystvaarojen ehkäisemiseksi käyttäen apunaan työterveyshuollon ammattihenkilöitä.

Työterveyshuoltopalvelut

Työterveyshuoltopalvelut voidaan järjestää jollakin seuraavista tavoista:

- ▶ Yrityksen omalla työterveysasemalla
- ▶ Yhdessä toisten työnantajien kanssa yritysten yhteisellä työterveysasemalla
- ▶ Hankkimalla palvelut kunnalliselta terveystkeskukselta
- ▶ Hankkimalla palvelut työterveyshuoltopalvelujen antamiseen oikeutetulta laitokselta, kuten yksityiseltä lääkäri-asemalta

Työterveyshuollon lakisäätöiset tehtävät

- ▶ Työpaikan terveystvaarojen selvittäminen työpaikkaselvityksen avulla
- ▶ Tietojen antaminen ja ohjaus
- ▶ Terveystarkastusten järjestäminen töissä, joissa on erityinen sairastumisen vaara
- ▶ Työkykyä ylläpitävään toimintaan osallistuminen
- ▶ Vajaakuntoisten työntekijöiden terveystdentilan seuranta
- ▶ Työpaikan ensiapuvalmiuden suunnittelu ja ylläpitäminen
- ▶ Työntekijöiden kuntoutukseen ohjaaminen

Työnantaja voi sopia palvelun tuottajien kanssa lakisäätöistä laajemmista palveluista, kuten yleislääkäritasoisesta sairaanhoidosta, erikoislääkäri- ja laboratoriopalveluista sekä ikäkausitarkastuksista.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma

Työantajalla tulee olla vuosittain tarkistettava työterveyshuollon kirjallinen toimintasuunnitelma. Työterveyshuoltosopimuksen sisällön tulee olla henkilöstön nähtävissä, ja toimintasuunnitelma käsitellään työsuojelutoimikunnassa tai yhteistyötoimikunnassa.

Työpaikkaselvitys

Työpaikkaselvitys on työterveyshuolto-toiminnan perusta. Työpaikkakäynnillä mitataan ja arvioidaan työpaikan terveydellisiä vaaroja sekä selvitetään mm. ensiapuvalmiutta. Lisäksi kyselyillä ja kartoituksilla voidaan selvittää työilmapiiritkettä.

Työpaikkaselvityksen perusteella työnantaja ja työterveyshenkilöstö laativat toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on työntekijöiden työturvallisuuden, terveystden ja työkyvyn edistäminen ja jossa sovitaan tarvittavista terveystarkastuksista ja kuntoutustoiminnoista.

Työturvallisuuslain (738/2002) mukainen vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on työnantajan vastuulla. Työpaikkaselvitys toimii pohja tietona tälle, mutta ei vastaa lakisäätöistä vaarojen tunnistamista ja arviointia.

Lisätietoa

Työterveyshuoltolaki | Finlex.fi

Kela | kela.fi

Työturvallisuuskeskus | ttk.fi

Työterveyslaitos | ttl.fi

Terveystarkastukset

Työntekijöiden terveydentilaa seurataan pääasiassa terveystarkastusten avulla. Niiden tavoitteena on työntekijän terveyden ja toimintakyvyn arviointi, selvittäminen ja seuranta. Terveystarkastuksista saadaan arvokasta tietoa työkyvyn ylläpitämisen tueksi.

Terveystarkastuksia on kahdenlaisia:

1 Lakisäätöiset tarkastukset perustuvat sellaisiin altisteihin, joista on todettu olevan erityistä haittaa terveydelle. Tällaisia altisteita ovat esimerkiksi melu ja jotkut kemikaalit.

2 Vapaaehtoiset tarkastukset perustuvat työnantajan ja työterveyshuollon sopimukseen esimerkiksi tiettyjen ikäluokkien tai ammattiryhmien tarkastamisesta.

Terveystarkastukset ovat osa jatkuvaa työssä selviytymisen seurantaa. Tavoitteet sovitaan yhdessä yrityksen johdon ja henkilöstön kanssa.

Yrittäjän työterveyshuolto

Yrittäjillä omasta terveydestä huolehtiminen jää usein yritystoiminnan varjoon. Yrittäjä työnantajana kantaa kokonaisvastuun yrityksen toiminnasta ja henkilöstöstä sekä taloudellisesta tuloksesta. Pitkät työpäivät ja vähäinen vapaapäivien lukumäärä kuormittavat. Työterveyshuolto on yrittäjän kumppani, joka tukee ja auttaa häntä ylläpitämään ja edistämään terveyttään, jaksamistaan ja työhyvinvointiaan.

Työterveyshuollon sisältö riippuu kunkin yrittäjän omista tarpeista. Työterveyshuolto auttaa työstä ja elintavoista johtuvien terveys- ja hyvinvointiriskien ehkäisyssä, tunnistamisessa ja niiden vähentä-

misessä. Työterveyshuolto hoitaa yrittäjän sairauksia ja ohjaa hänet tarvittaessa kuntoutukseen.

Koulutustoiminta

Työterveyshuollon velvollisuutena on osallistuminen työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla. Vastuu toteutuksesta on kuitenkin työnantajalla.

Kun työpaikalla toteutettavat toimet vajaakuntoisen työntekijän työssä selviytymisen tueksi eivät riitä, työterveyshuolto ohjaa työntekijän kuntoutukseen, jonka tavoitteena on työkyvyn palauttaminen.

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tueksi on kehitetty monia varsinaisen työterveyshuollon ulkopuolella toteutettavia kuntoutuksen toimintamuotoja, joihin tullaan työterveyshuollon kautta. Tällaisia ovat esimerkiksi Kelassa kehitetyt harkinnanvaraisesti toteutettava ASLAK eli ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus sekä TYK eli työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus.

Kustannusten korvaukset

Kansaneläkelaitos korvaa työnantajalle osan työterveyshuollon kustannuksista. Korvausperiaatteen keskeinen tavoite on kohdentaa työterveyshuolto ennalta ehkäisevään toimintaan ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitoa.

Korvaukset jaetaan kahteen korvausluokkaan:

- **Korvausluokkaan I** kuuluvat ehkäisevästä työterveyshuollosta aiheutuneet kustannukset.
- **Korvausluokkaan II** kuuluvat yleislääkäritasoisen sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset.